

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 291/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Jozefom Kóšom, advokátom, Mostná 29, Nitra, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 4Tos/15/2023-64 z 23. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím krajského súdu o sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

II.

2. Sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom okresného súdu z 15. apríla 2019, ktorým bol uznaný vinným z prečinu porušovania domovej slobody. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody na 28 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Následne však všeobecné súdy vyslovili, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe neosvedčil a uložený trest odňatia slobody vykoná. Na výkon trestu nastúpil 2. novembra 2021.

3. Po polovici trestu sťažovateľ požiadal o podmienené prepustenie. Uznesením okresného súdu zo 17. januára 2023 bol jeho návrh zamietnutý. Podľa okresného súdu z § 66 ods. 1 Trestného zákona vyplýva, že sťažovateľ sa plnením povinností vo výkone trestu polepšil, keď poukázal na kladné hodnotenie z výkonu trestu, ktoré nasvedčuje pozitívnym zmenám v jeho postojoch. Nemožno však očakávať, že sťažovateľ povedie riadny život, keďže z hodnotenia rizika sociálneho zlyhania vyplýva, že jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá. K tomu okresný súd dospel aj s ohľadom na to, že sťažovateľ má sedem záznamov pre rôznorodú trestnú činnosť a v šiestich

prípadoch mu bol nariadený výkon trestu odňatia slobody. Okrem toho sa dopustil trestného činu aj počas skúšobnej doby. Podľa okresného súdu uloženie disciplinárnych odmien vo výkone trestu svedčí tomu, že sťažovateľ je schopný rešpektovať pravidlá, no len pod dohľadom vo výkone trestu. Zmysel podmieneného prepustenia nie je v tom, aby vykonaniu polovice trestu bez ďalšieho nasledovalo podmienené prepustenie. Možno je za predpokladu, že odsúdený na slobode povedie riadny život a nie je riziko jeho recidívy.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením zamietol. Podľa krajského súdu záver o tom, že sťažovateľ nespĺnil materiálnu podmienku podmieneného prepustenia podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, keď nemožno očakávať, že povedie riadny život, je opodstatnený. Hoc aj vzorne sa správajúci odsúdený nemá automatický nárok na podmienené prepustenie. Krajský súd považoval závery okresného súdu za správne a úplné. K námietkam sťažovateľa uviedol, že okrem záverov hodnotenia ústavu na výkon trestu je potrebné prihliadnúť aj na predchádzajúci život sťažovateľa. V tejto súvislosti poukázal na to, že sťažovateľ sa opakovane dopúšťa úmyselných trestných činov prevažne násilného charakteru. To vedie k záveru, že predchádzajúce tresty na neho nemali vplyv. Preto je nevyhnutné, aby sťažovateľ vykonal uložený trest odňatia slobody. Tiež treba prihliadnúť na to, že sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

III.

5. Podľa sťažovateľa v napadnutom uznesení absentuje vyhodnotenie dôkazov svedčiacich v jeho prospech, predovšetkým kladné hodnotenie riaditeľa ústavu, ktorý disponuje najkomplexnejšími informáciami o jeho osobe. Súdy nijak nereagovali na odporúčanie riaditeľa ústavu, na jeho osobné a rodinné pomery a na charakter trestnej činnosti, pre ktorú vykonáva trest odňatia slobody. Súdy rozhodujúce o jeho žiadosti mali jasne a zrozumiteľne vysvetliť, ako sa má správať, aby preukázal polepšenie tak, aby bolo možné očakávať, že povedie riadny život. V rozhodnutiach súdov žiaden takýto návod nedostal.

IV.

6. Pri posúdení uznesenia krajského súdu nie je úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, a ani odpovedať na otázku, či malo byť žiadosti sťažovateľa o podmienené prepustenie vyhovené. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa, takmer totožnou s argumentáciou uplatnenou v ústavnej sťažnosti, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter, teda či nie je výsledkom zjavného právneho omylu. V súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti bolo zohľadnené aj uznesenie okresného súdu, ktoré s napadnutím uznesením krajského súdu tvorí z hľadiska predmetu ochrany jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

7. Z ústavy nevyplýva právo na to, aby bolo vyhovené návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie splnenia zákonných podmienok je na úvahe súdu (II. ÚS 222/2019), pričom z § 66 Trestného zákona vyplývajú viaceré materiálne a vzájomné súvisiace podmienky podmieneného prepustenia: (i) odsúdený vo výkone trestu plnením svojich

povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a (ii) možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na zaradenia odsúdeného do výkonu trestu.

8. Z uznesení všeobecných súdov je zrejmé, že rozhodujúcou okolnosťou, pre ktorú nepovažovali za splnené dôvody podmiennečného prepustenia sťažovateľa, je to, že sťažovateľ bol už viackrát vo výkone trestu odňatia slobody a za trestný čin, za ktorý mu bol uložený vykonávaný trest, mu bol najprv uložený trest s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu, počas ktorej sa dopustil ďalšieho trestného činu. Táto úvaha všeobecných súdov zodpovedá podmienkam, pre ktoré nemožno sťažovateľa prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako ich stanovuje § 66 Trestného zákona. Opakované postihnutia konania sťažovateľa trestom odňatia slobody podľa Trestného zákona, ktoré boli spojené s výkonom tohto trestu, a to, že počas plynutia skúšobnej doby podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody sa dopustil ďalšieho trestného činu, odôvodňujú záver, že rozhodnutie všeobecných súdov o jeho podmiennečnou neprepustení z výkonu trestu odňatia slobody nie je zjavným právnym omylom pri výklade § 66 Trestného zákona.

9. Ani procesný prístup krajského súdu, ktorý sa v odôvodnení rozhodnutia stotožnil s okresným súdom, nemožno hodnotiť ako prejav svojvôle. Záver krajského súdu, že okrem hodnotenia riaditeľa ústavu treba prihliadnuť aj na predchádzajúci spôsob života sťažovateľa, a to, že trest vykonáva v strednom stupňom stráženia, je ústavne súladným spôsobom aplikácie Trestného zákona. Všeobecné súdy prihliadali aj na okolnosti v prospech sťažovateľa, ktoré konfrontovali s negatívnymi okolnosťami. Na základe tejto úvahy dospeli k záveru, že aktuálne nemožno očakávať, že sťažovateľ v prípade podmiennečného prepustenia povedie riadny život. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu